

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม แล้วนำผลที่ได้ มาคำนวณหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ประชากรในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทั้งประชากร ซึ่งประชากรที่ศึกษา คือ ผู้บริหารสตรี โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ดำรง ตำแหน่งอยู่ในปีการศึกษา 2533 จำนวน 108 คน ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมรายชื่อประชากรที่ศึกษาและ ที่ตั้งของโรงเรียนจากบันทึกการนิเทศการศึกษาปีการศึกษา 2533 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับกระสวนอาชีพและความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นสตรีที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าสู่ ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

1. การสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้
  1. ศึกษาเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  2. กำหนดตัวแปรและตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ได้แก่
    - 1.2.1 กระสวนอาชีพ ตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ได้แก่
      - 1.2.1.1 ประวัติการรับราชการ ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติ ตั้งแต่เริ่มรับราชการจนถึงตำแหน่งสุดท้ายก่อนได้รับการ แต่งตั้งให้ผู้บริหารโรงเรียนและอายุราชการที่ดำรง ตำแหน่งนั้น ๆ
      - 1.2.1.2 การเข้ารับการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนก่อนหรือ หลังได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน

1.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ

1.2.2.1 ตัวชี้รายการครูสตรี ได้แก่ ประวัติการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ความรู้ความสามารถ อุบนิสัยในการทำงาน ผลงานที่ถือเป็นเกียรติประวัติ บุคลิกภาพ บทบาทในสังคม และภูมิลำเนาเดิม

1.2.2.2 สภาพแวดล้อมอื่น ๆ ได้แก่ บิดามารดา คู่สมรส เพื่อน ผู้บังคับบัญชาและประเภทของโรงเรียน

นอกจากการกำหนดตัวแปรที่สำคัญและตัวบ่งชี้ในแต่ละตัวแปรดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นสตรีเกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนและการพัฒนาข้าราชการครูสตรีเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน โดยคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากร จึงได้กำหนดตัวแปรที่สำคัญคือ วิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียน วิธีการเตรียมตัวเพื่อที่จะพัฒนาตนเองเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน และบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นสตรี โดยได้แนวคิดจากตำราทางด้านการบริหารงานบุคคลและเกณฑ์การประเมินครูเพื่อคัดเลือกเข้ารับการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา

1.3 สร้างแบบสอบถาม นำไปทดลองใช้กับนิสิตมหาวิทยาลัยสาขาสังคมศึกษาศาสตร์ 7 คน นำข้อเสนอแนะมาทำการแก้ไขแบบสอบถาม

1.4 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาข้อกระทงทั้งหมดในแบบสอบถาม ว่าครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการหรือไม่ พร้อมทั้งตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้

1.5 นำคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นสตรีจำนวน 3 คน โดยให้เขียนแบบสอบถามพร้อมทั้งข้อสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยในการตอบข้อกระทงแต่ละข้อ

1.6 นำคำแนะนำมาปรับปรุงแบบสอบถามแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง

1.7 นำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูล

2. ลักษณะของเครื่องมือ แบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบปลายปิดชนิดกำหนดคำตอบ แบบปลายเปิด แบบมาตราประมาณค่า โดยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพของผู้บริหารสตรี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิดชนิดกำหนดคำตอบและแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสตรี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่าและแบบปลายเปิด โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลทำให้ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า โดยกำหนดน้ำหนักของคะแนนเป็น 3 ส่วน คือ

ระดับคะแนน 2 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลมากต่อการได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

ระดับคะแนน 1 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลน้อยต่อการได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

ระดับคะแนน 0 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ไม่เห็นว่ามีผลต่อการได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อวิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะสำหรับข้าราชการครูที่ต้องการจะพัฒนาตนเองเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

3. คุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ด้านความตรงของเครื่องมือ

จากวิธีการสร้างแบบสอบถาม โดยอาศัยความคิดเห็นที่ได้จากการศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นพื้นฐานในการสร้างแล้วนำแบบสอบถามที่สร้างให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ นำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข นำไปทดลองใช้ประกอบกับการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เพื่อนำผลการทดลองมาแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้งโดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้เครื่องมือมีความตรงตามเนื้อเรื่อง

3.2 ด้านความเที่ยงของแบบสอบ

ผู้วิจัยได้นำคำตอบตอนที่ 2 ส่วนที่ 1 ซึ่งเป็นความคิดเห็นของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลทำให้ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน จากแบบสอบถามทั้ง 82 ฉบับ มาคำนวณหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ซึ่งพัฒนาโดยครอนบาช (Cronbach 1971 : 161) ซึ่งมีรายละเอียดในการคำนวณดังนี้

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{s_1^2}{s_0^2} \right]$$

เมื่อ α = สัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถาม

k = จำนวนข้อกระทงทั้งหมด

s_1^2 = ความแปรปรวนของคะแนนในข้อกระทงแต่ละข้อ

s_0^2 = ความแปรปรวนของคะแนนจากแบบสอบทั้งฉบับ

แทนค่า

$$\begin{aligned} \alpha &= \frac{61}{60} \left[1 - \frac{26.9798}{357.7756} \right] \\ &= .94 \end{aligned}$$

จากวิธีการสร้างเครื่องมือที่มีความตรงตามเนื้อเรื่อง และเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงสูง ทำให้ผู้วิจัยมั่นใจว่า แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพใช้ในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการขอความร่วมมือจากประชากรในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แนบหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกรมสามัญศึกษา และหนังสือส่วนตัวของผู้วิจัยเพื่อชี้แจงจุดมุ่งหมายไปพร้อมกับแบบสอบถามแล้วนำส่งทางไปรษณีย์ 2 รอบ คือ

รอบแรก ส่งไปจำนวน 108 ฉบับ ในช่วงวันที่ 1 มิถุนายน 2533 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนในช่วงวันที่ 15 กรกฎาคม 2533 จำนวน 57 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 52.58 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปรอบแรก

รอบสอง ส่งไปจำนวน 51 ฉบับ ในช่วงวันที่ 20 กรกฎาคม 2533 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนในช่วงวันที่ 31 สิงหาคม 2533 จำนวน 34 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 66.67 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปรอบสอง

โดยสรุป ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้ประชากร 108 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 91 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.26 และเป็นแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ 82 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.93

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ หมายถึงฉบับที่ประชากรตอบครบทุกข้อกระทง มาวิเคราะห์เท่านั้น และทำการวิเคราะห์ตามลักษณะแบบสอบถามดังนี้

1. แบบปลายปิดชนิดกำหนดคำตอบ วิเคราะห์ค่าความถี่และร้อยละ
2. แบบปลายเปิด วิเคราะห์โดยการรวบรวมความคิดเห็น แจกแจงความถี่
3. แบบประมาณค่า คำนวณหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้ว

วิเคราะห์ตามเกณฑ์ดังนี้

ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตอยู่ระหว่าง 1.50 - 2.00 ถือว่า ประชากรเห็นว่าปัจจัยนั้นเป็นปัจจัยที่มีผลมากต่อการได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

- ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตอยู่ระหว่าง 0.50 - 1.49 ถือว่า ประชากรเห็นว่าปัจจัยนั้นเป็นปัจจัยที่มีผลน้อยต่อการได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน
- ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตอยู่ระหว่าง 0.00 - 0.49 ถือว่า ประชากรเห็นว่าปัจจัยนั้นไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน